

På denne baggrund har kommunerne udarbejdet et oplæg vedrørende elektroniske valg for så vidt angår folketingsvalg og folkeafstemninger, Europa-Parlamentsvalg og kommunale valg. I oplæggets anden fase foreslås der efter tilvejebringelsen af adgang til elektroniske valglister og elektroniske, skanbare valgkort, som der ved dette lovforslag foreslås tilvejebragt lovhjemmel til, jf. afsnit 2.1., tilvejebragt adgang til elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne på valgdagen samt hjemmel til elektronisk optælling af papirstemmesedler. Oplæggets tredje fase omfatter stemmeafgivning via internettet ved brug af digital signatur.

3.1. Elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstedet

Forslaget til fase to for elektroniske valg går ud på, at kommunalbestyrelserne gives mulighed for at beslutte, at vælgerne skal have tilbud om at afgive deres stemme elektronisk på afstemningsstedet på valgdagen, idet stemmeafgivningen i øvrigt på sædvanlig måde skal finde sted i et stemmerum. I forslaget indgår tillige, at optællingen af de manuelt afgivne papirstemmesedler skal kunne ske elektronisk, f.eks. baseret på en form for indskanning. Kommunerne synes således at forudsætte, at elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne alene skal være et tilbud til vælgerne, således at de vælgere, der måtte foretrække at stemme ved hjælp af en papirstemmeseddel, fortsat skal kunne gøre dette.

Kommunerne havde gerne set, at et projekt til fase to blev igangsat parallelt med projektet til fase et om elektroniske valglister, men har dog tilkendegivet, at det næppe er realistisk at gennemføre et projekt til elektronisk stemmeafgivning fra førstkommende kommunalvalg i 2005.

Elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstedet vil kræve lovhjemmel, idet det fremgår af gældende valglovgivning, at der til stemmeafgivning skal benyttes papirstemmesedler. Det er endvidere i lovgivningen forudsat, at stemmeoptællingen foretages manuelt, men der er dog ikke noget til hinder for, at elektronisk stemmeoptælling indføres som et hjælpemiddel ved den manuelle stemmeoptælling. Den del af fase to, der vedrører elektronisk optælling af stemmesedler, kan derfor iværksættes uden lovhjemmel og behandles ikke videre i det følgende.

3.1.1. Tidligere overvejelser om elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne

Det under Indenrigsministeriet nedsatte Valgopgørelsesudvalg, der afgav betænkning 1248/1993 om

valg og edb, behandlede bl.a. spørgsmålet om elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne.

I betænkningen er beskrevet de forskellige former for elektronisk stemmeafgivning, der på dette tidspunkt var taget i brug andre steder rundt omkring i verden. Efter udvalgets vurdering kunne det ikke på daværende tidspunkt anbefales, at den centrale valgmyndighed, dvs. Indenrigsministeriet, tog initiativ til at indføre elektronisk stemmeafgivning. Det var i denne forbindelse udvalgets opfattelse, at den gældende opgave- og byrdefordeling på valgområdet måtte medføre, at eventuelle initiativer til at afholde bindende forsøg med elektronisk stemmeafgivning måtte udgå fra kommunerne, da det er dem, der skal afholde udgifterne ved anskaffelse/leje af stemmemaskiner til brug for forsøg, til konsulentbistand m.v. Udvalget anbefalede i tilslutning hertil, at ministeriet stillede sig positivt over for eventuelle ønsker fra kommunal side om at få adgang til for egen regning at gennemføre bindende forsøg med elektronisk stemmeafgivning forstået således, at ministeriet i givet fald skulle være indstillet på at forelægge lovforslag for Folketinget, som kunne give den fornødne hjemmel til sådanne forsøg.

Et flertal af Folketingets partier forholdt sig skeptisk over for brug af elektronisk stemmeafgivning i forbindelse med valg og folkeafstemninger, da Tinget i folketingsåret 1996-97 drøftede et beslutningsforslag herom, og beslutningsforslaget blev da også forkastet. Der henvises til FT 1996-97, s. 775 ff. og 6220 og B s. 669.

I den forløbne tid siden afgivelsen af den nævnte betænkning i 1993 og indtil henvendelsen fra de seks kommuner har der kun været enkelte kommuner, der har rettet henvendelse til ministeriet vedrørende gennemførelse af forsøg med elektronisk stemmeafgivning, og ingen af disse henvendelser har hidtil givet ministeriet anledning til at forelægge lovforslag for Folketinget om hjemmel til gennemførelse af elektronisk stemmeafgivning.

3.1.2. Vurdering af hensigtsmæssigheden af elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstedet

Fordelen ved elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne på valgdagen vil navnlig være, at ressourceforbruget i forbindelse med stemmeoptællingen vil kunne reduceres. Der vil være tale om lettelse i forhold til valgadministrationen. Besparelser ved stemmeoptællingen vil dog kunne blive opvejet af udgifter til anskaffelse af stemmemaskiner og eventuel konsulentbistand til at programmere og overvåge maskinerne. For vælgerne vil det ikke indebære nogen